

Fördjupad olycksundersökning Brand Brogatan ■, 2014-10-04

Handlingen omfattas av sekretess enligt 9 kap 30§ i sekretesslagen och får inte lämnas ut utan prövning.

Räddningstjänsten
Verksamhet
Johan Marklund

Fördjupad olycksundersökning brand Brogatan ■, 2014-10-04

1 Anledning till olycksundersökningen

Räddningstjänsten Skellefteå undersöker olyckor och räddningsinsatser mot bakgrund av Lagen om skydd mot olyckor (SFS 2003:778), kap 3, § 10. Syftet är att klarlägga olycksorsak, olycksförlopp och räddningsinsats. Olycksundersökningen ska användas för utveckling av operativ verksamhet och olycksförebyggande arbete. Arbetet har **inte** till syfte att klarlägga ansvar, skuld eller vållande. I kommunens handlingsprogram för räddningstjänst finns kriterier för när en fördjupad olycksundersökning med utförlig dokumentation av olycksorsak, olycksförlopp och insats genomförande ska genomföras. Kriterierna är att en räddningsinsats ska ha genomförts och olyckan ska ha innehållit någon av nedanstående aspekter:

- Dödsbrand
- Flera allvarligt skadade
- Brandspridning över brandcellsgräns
- Drunkning
- Allvarliga störningar på samhällsviktig verksamhet
- Farligt ämne som medfört, eller hotar medföra, stora konsekvenser på liv eller miljö
- Stora konsekvenser på miljö eller egendom

Denna olycka uppfyller kriteriet gällande dödsbrand.

2 Byggnaden

Omgivningsbeskrivning

Byggnaden är belägen i stadsdelen Sörböle. Räddningstjänstens beräknade responstid till byggnaden uppgår till inte fullt 6 minuter. I området finns ett brandvattennät, närmste brandpost är belägen 40 meter från byggnaden. Byggnaden är belägen på ett avstånd av sju meter från närmaste bostad.

Bild 1 Situationskarta. Byggnaden markerad med "A"

Byggnadsbeskrivning

Byggnaden är ett flerfamiljshus i tre plan med källare, uppfört 1986. Byggnaden är utförd med gjutna betongbjälklag mellan varje våningsplan inklusive mot vindsplanet, isoleringen på vind utgörs av obrännbart material. Ventilationssystem utgörs av ett till/frånluftssystem, ventilationssystemet finns på tredje våningen intill brandlägenheten.

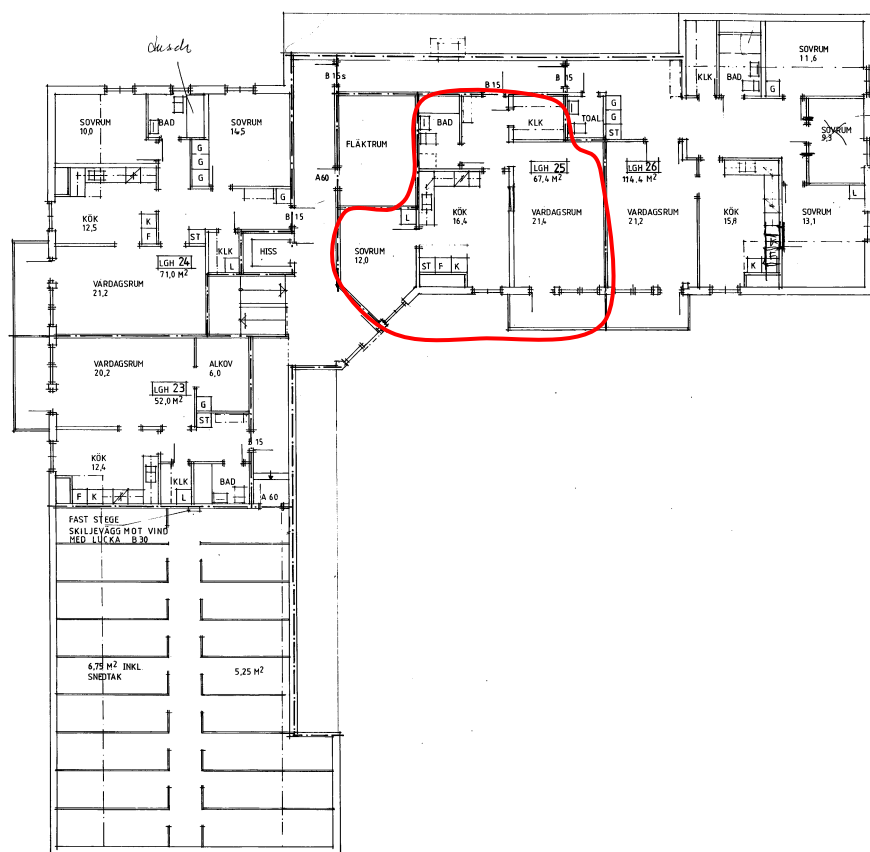
Figur 1 Gatubild från villagatan

Figur 2 Gatubild från brogatan

Figur 3 Vybild mot norr

Figur 4 Tredje våningen, brandlägenheten inringad

Skellefteå kommun, Räddningstjänsten

Besöksadress: Nöppelbergsvägen 2

E-post: Raddningstjansten@skelleftea.se

Tel: 0910-73 50 00

Hemsida: <http://www.skelleftea.se>

3 Beskrivning av händelsen

Larmskedet till framkomst

En granne larmar 112, i larmuppgifterna framkommer att det ryker från ett balkongfönster längst upp i ett flerfamiljshus. Det meddelas även att trapphuset är rökfyllt och att det förmodligen finns kvar en person i lägenheten. Telefonsamtalet besvaras av SOS Alarm, **09:12:02**.

Larmet kopplas först fram till räddningstjänsten genom medlyssning, i samband med medlyssningen larmas även räddningstjänsten genom förlarm (**09:12:50**). Insatsledaren väljer att åka på uppgifterna som framkommer under medlyssningen. Huvudlarmet inkommer (**09:13:24**).

Under framkörning ges förberedande order om att klä sig för rökdykning med inriktning livräddning då en person förmodas vara kvar i lägenheten.

Skadeplats

Vid framkomst möter inringaren upp insatsledaren.

Lägesrapport till SOS från skadeplats (**09:19:05**), insatsledaren informerar om att man är på plats och att rökdykarna gör sig redo att gå in i huset.

Insatsledaren ger order om angreppsväg och påminner om att ta med dörrforceringsutrustningen.

Rökdykare 1 och 2 går in i byggnaden och påbörjar dörrforcering av lägenhetsdörren. Under tiden arbetar chauffören på 4010 med att dra fram slang upp i trapphuset. När rökdykarna fått upp lägenhetsdörren genomför de ett närsök innanför dörren, de hinner uppfatta ett sovrum innanför köket.

När rökdykarna får fram vatten släcker man ner lägenhetsbranden som har sitt fäste i köket. När man söker igenom lägenheten hittas en kvinna i sängen i sovrummet. Trapphuset tryckssätts med en PPV fläkt för att minska rökspridningen.

Kvinnan överlämnas till ambulanspersonal. (**09:35:38**) anländer kvinnan på akuten.

Innan räddningstjänsten avslutas kontrolleras lägenheten, ventilationssystemet och viden med tanke på spridningsrisken. Vid kontroll förefaller det inte finnas någon spridningsrisk. Räddningstjänsten avslutas (**10:48:29**)

Restvärdesräddning påbörjas, man genomför grovstädning av trapphus och sätter in en ozongenerator. Räddningstjänsten genomför efterbevakning periodvis fram till eftermiddagen dagen därpå.

4 Trolig orsak och förlopp

Brandbilden är tydlig. Primärområdet är i köket och området direkt ovanför spisen. Spisen har flyttats vid släckinsatsen och samtliga skåp och föremål ovanför bänkhöjd har rivits ut under släckinsatsen.

Väggen bakom och ovanför spisen uppvisar ett brand-V med brandstart i bänkhöjd som korresponderar väl med brandbilden i taket. Branden har sin brandstiftare på spisen.

Figur 5 Väggen bakom spisen visar ett Brand-V

Inre höger vreden på spisen förefaller vara i aktiverat läge. Detta kan utläsas av vredaxelns avfasade utformning. Spisplattan uppvisar inga direkta yttre skador av värmepåverkan som exempelvis spräckt eller svälld platta.

Vid kontroll under spisplattorna noteras en översstämmande bild i sotavlagring på platta och isolering som styrker att inre höger spisplatta varit aktiverad.

Rökdykarna vittnar om att inre höger spisplatts var rödglödgd vid släckinsatsen. Rökdykarnas berättelse överensstämmer därmed med det övriga iakttagelserna i lägenheten om att inre höger spisplatta varit aktiverad under branden.

Figur 6 Vredaxlarna på spisen

Figur 7 Sot avlagringar på isolering

Figur 8 Sot avlagringar på spisplatta

När rökdykarna gick in i lägenheten låg stora delar av köksinredningen över spis och köksbänk. Det går därför inte redogöra om branden uppstått genom torrkokning eller något annat föremål på spisen eller i dess närhet.

Köksfläkten har kastats ut genom fönstret ut på gårdsplanen, vid närmare undersökning syns tydliga brandskador på köksfläkten. Detta styrker att branden ska startat kring spisen.

Figur 9 Köksfläkten

Vid kontroll av säkringarna i lägenhetens elcentral har samtliga säkringar för primärbrandområdet (Spis, köksfläkt och belysning i kök) löst ut. Detta styrker att branden ska startat kring spisen.

Branden har inte spridit sig utanför brandrummet (lägenheten), med undantag från imkanalen som går via vinden och ut genom taket. Störst brandintensitet har varit i köket men hela lägenheten är kraftigt röksmittad.

Figur 10 Imkanalen från utsidan, tydliga tecken på brand eller värme

Figur 11 Imkanalen är försedd med obrännbar isolering och är tätad mot vindsbjälklaget

Balkongdörren var öppen vid framkomst, det är därför troligt att branden tidigt upptäcktes av grannar som snabbt larmade räddningstjänsten. Att balkongdörren stod öppen bidrog sannolikt till ett snabbt och kraftigt brandförlopp då branden hade fri tillgång till syre. Färgen i taket ovanför spisen var delvis oförbränd, vilket ger indikationen på att branden inte pågått någon längre tid innan den släcktes. Detta pekar på en snabb upptäckt samt ett snabbt ingripande av räddningstjänsten.

Enligt obduktionsprotokollet går det inte med säkerhet fastställa dödsorsaken, däremot går det fastställa att branden är den direkta orsaken till dödsfallet. [REDACTED]

Det är oklart om det fanns en fungerande brandvarnare i lägenheten.

[REDACTED] i kombination med avsaknad av fungerande brandvarare bedöms som de främsta orsakerna till den tragiska utgången.¹

¹ Hela stycket omfattas av sekretess enligt 9 kap. 30§ i sekretesslagen och får inte lämnas ut.

5 Insatsens genomförande

Insatsen genomfördes på ett professionellt och effektivt sätt. Det positiva med insatsen var att kvinnan som var kvar i lägenheten kunde tas ut ur lägenhet och vidare till sjukhus.

6 Utredarens reflektioner och förslag på vidare åtgärder

Utvärderaren har tagit del av polisens brandorsaksundersökning, SOS Alarms larmrapport, interjuver med brandpersonal samt besök på plats.

Insatsledarens hjälmkamera användes inte under insatsen.

Utvärderarens synpunkter

När rökdykarna gick in i byggnaden började de bryta upp dörren till lägenheten. När dörren var forcerad genomförde man ett närsök i lägenheten. När närsöket var klart väntade man in strålrör och vatten för att kunna släcka ner branden. Det var chauffören på 4010 som tog fram strålröret till baspunkt. Baspunkten var placerad längst upp i trapphuset.

Förslag på åtgärder:

Enligt standardrutin så ska rökdykarna ta upp slangen till baspunkt, i det här fallet valde man istället att bryta upp lägenhetsdörren och genomföra ett närsök. Det finns för och nackdelar med båda varianterna, i det här fallet fick man förmodligen upp lägenhetsdörren något snabbare och kunde därmed genomföra ett närsök, däremot saknade man vatten när man gick in i lägenheten.

Om man som i det här fallet väljer att påbörja dörrforcering för att därefter genomföra ett närsök i lägenheten bör man vara tydlig i kommunikationen på skadeplats.

Standardrutinen är ingen absolut sanning men likväl en bra grund att utgå ifrån, om standardrutinen frångås bör man vara mycket tydlig i kommunikationen om vem som ska göra vad.

För att undvika att detta händer igen bör man träna uppstart av räddningsinsatser. Uppstartsövningarna bör simulera de första 5-10 minuterna av en insats, övningen bör repeteras så att varje person får öva de olika rollerna på skadeplats. Upplägget bör även genomföras på deltidsstationerna, de gånger deltidsstationerna genomför uppstartsövningar bör personal från heltidsstationen närvara.

RCB får larmet via SMS, (alla larm går till RCB:s tjänstetelefon) när detta uppmärksammas startar RCB Rakel-terminalen och lyssnar av de inledande samtalen under framkörning. På eget initiativ åker därefter RCB in till stationen och söker kontakt med insatsledaren på skadeplats.

Förslag på åtgärder:

RCB bör larmas på den här typen av larm, både i Skellefteå och inom deltidsstationernas insatsområden. Eftersom RCB bara får denna typ av larm via SMS och därefter på eget initiativ gör bedömningen att aktivera sig i insatsen kan detta skapa en osäkerhet på ledningsnivå mellan IL och RCB, då RCB ibland uppmärksammar larm via SMS och ibland inte.

En översyn av räddningsindex bör göras där RCB larmas på fler typer av larm.

När kvinnan hittades så begärde rökdykarna att få upp en bår för att lättare bära ner patienten.

Förslag på åtgärder:

Vid rökdykning där syftet är livräddning bör en bår finnas vid baspunkt.